

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08- 05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Державного університету
«Житомирська політехніка»
протокол від 25 липня 2022 р.
№ 11

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ з вивчення навчальної дисципліни «Корпоративна культура»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійна програма «Цифрова економіка»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Рекомендовано на засіданні
кафедри фінансів та цифрової
економіки
5 липня 2022 р.,
протокол № 1

Розробник: к.е.н., доцент кафедри фінансів
та цифрової економіки ТКАЧУК Вячеслав

Житомир
2022

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 2

УДК 331.1:658.3:621

T48

Рецензенти:

Виговська Н.Г., завідувач кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка», д.е.н., проф.;

Обіход С.В., доцент кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка», к.е.н., доц.

T48 Ткачук В.О. Корпоративна культура : методичні рекомендації з вивчення навчальної дисципліни для студентів спеціальності 051 «Економіка» денної та заочної форм навчання [Електронне видання] / В.О. Ткачук. – Житомир : Державний університет «Житомирська політехніка», 2022. – 32 с.

Методичні рекомендації призначені для організації та проведення лекційних і семінарських занять та самостійної роботи з дисципліни «Корпоративна культура» для студентів спеціальності 051 «Економіка» денної та заочної форм навчання факультету бізнесу та сфери обслуговування Державного університету «Житомирська політехніка». Вони містять тематичну структуру дисципліни, програми лекційних і семінарських занять, завдання для самостійної роботи студентів, питання на іспит і рекомендовані джерела для підготовки до занять.

УДК 331.1:658.3:621

© Ткачук В.О., 2022

© Державний університет «Житомирська політехніка», 2022

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08- 05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 32 / 3</i>

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Зміст навчальної дисципліни.....	5
Програма лекційних занять.....	13
Програма семінарських занять.....	16
Завдання для самостійної роботи студентів.....	22
Перелік питань для складання іспиту з навчальної дисципліни.....	25
Рекомендовані джерела.....	28

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 4

ВСТУП

Культурологічний підхід до дослідження ефективного функціонування підприємства, який передбачає вивчення процесів, що відбуваються в організації, через призму культури, яка визначає специфіку діяльності, особливості взаємовідносин між працівниками, вимоги і ставлення до них, набуває вагомого значення для її прибуткового функціонування.

Головними завданнями навчальної дисципліни «Корпоративна культура» є: ознайомити студентів із структурою та функціями корпоративної культури; дати уявлення про тенденції у розвитку корпоративної культури на сучасних підприємствах; ознайомити студентів з процесами формування та управління корпоративною культурою.

У результаті опанування навчальної дисципліни «Корпоративна культура» студенти набудуть наступні компетенції:

- розуміння впливу корпоративної культури на ефективність дій персоналу й організації;
- структурування корпоративної культури;
- визначення способів формування атрибутів корпоративної культури для відповідної компанії та ін.

Формування корпоративної культури в компанії, передусім, взаємопов'язане з такими поняттями та категоріями, як «організаційна поведінка», «корпоративний розвиток», «атрибути корпоративної культури», «корпоративний імідж», «іміджева реклама», «іміджева продукція», «корпоративний PR», «етична поведінка бізнесу», «корпоративний кодекс» тощо. Ці поняття формують змістовне навантаження переліку тем з навчальної дисципліни «Корпоративна культура».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 5

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Корпоративна культура та її вплив на діяльність організації

Концепція корпоративної культури. Формування нової культури організації. Корпоративна культура як ефективний інструмент стратегічного розвитку бізнесу. Культуральний простір і особливе відчуття реальності.

Процеси, що проявляється в корпоративній поведінці працівників. Образ корпоративної поведінки. Кредо організації як основа для формування особливої культури корпоративної поведінки та виховання.

Напрями корпоративної культури. Вплив корпоративної культури на ділову активність організації. Риси корпоративної культури, які сприяють успіху організації.

Моделі, що пов'язують внутрішньоорганізаційні та зовнішньоорганізаційні зміни з ефективністю дії персоналу й організації. Модель впливу корпоративної культури на корпоративне життя В. Сате. Узагальнена модель взаємозв'язку корпоративної культури і результатів діяльності організації Т. Парсонса. Модель «Конкуруючі цінності та організаційна ефективність» Р. Куїнна та Дж. Рорбаха. Модель впливу корпоративної культури на ефективність організації Г. Шварца та С. Девіса.

Тема 2. Структура корпоративної культури

Фактори формування корпоративної культури. Стимулювання та гальмування розвитку культури чи окремих її компонентів.

Принципи формування корпоративної культури. Корпоративна культура як ієрархічне поняття. Ієрархія корпоративної культури.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 6

Рівні організаційної культури. Культура неформальної групи. Культура формальної групи.

Суб'єктивна корпоративна культура. Об'єктивна корпоративна культура. Види функціональної культури.

Тема 3. Типи організаційної культури

Типи організаційної культури. Культура «Бейсбольна команда». Культура «Клубна». Культура «Академія». Культура «Фортеця».

Дослідження культури через призму відносин влади в групі чи організації. Консультативна культура. Партизанська культура. Підприємницька культура. Модель організаційної культури Т. Діла та А. Кеннеді.

Типологізація культури за рівнем ризику та швидкістю отримання зворотного зв'язку. Спекулятивна культура. Культура торгівлі. Інвестиційна (інноваційна) культура. Адміністративна культура (процесуальна).

Класифікація типів організаційної культури за підходом М. Бурке. Культура «Оранжерея». Культура «Збирачі колосків». Культура «Город». Культура «Французький сад». Культура «Великі плантації». Культура «Ліана». Модель «Косяк риб». Культура «Кочівна орхідея».

Модель організаційної культури за Г. Хофшtedом. Індивідуалістична культура організації. Колективістська культура організації.

Культура з високим рівнем дистанції влади. Культура з низьким рівнем дистанції влади. Культура з низьким рівнем уникнення невизначеностей. Культура з високим рівнем уникнення невизначеностей. «Чоловіча» культура організації. «Жіноча» культура організації.

Модель організаційної культури, запропонована Л. Костантином. Модель «закритої» організації. Модель

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 7

«випадкової» організації. Модель «відкритої» організації. Модель «синхронної» організації.

Типи організаційної культури за класифікацією Ч. Хенді. Культура влади (Зевс). Культура ролі (Аполлон). Культура задачі (Афіна). Культура особистості (Діоніс).

Тема 4. Атрибути корпоративної культури

Суб'єктивні зовнішні атрибути корпоративної культури. Суб'єктивні внутрішні атрибути корпоративної культури. Об'єктивних атрибутів корпоративної культури. Формування атрибутів корпоративної культури.

Оцінювання рівня корпоративної культури компанії. Оцінка зовнішніх суб'єктивних атрибутів корпоративної культури. Оцінка внутрішніх суб'єктивних атрибутів.

Загальна оцінка внутрішніх і зовнішніх атрибутів корпоративної культури. Логотип і девіз. Корпоративні кольори. Лозунги компанії. Міфи та легенди. Зовнішнє оформлення торгових центрів. Уніформа. Проведення корпоративних свят.

Удосконалення зовнішніх і внутрішніх атрибутів. Аналіз конкурентних переваг та якості зовнішніх суб'єктивних атрибутів корпоративної культури. Ставлення споживачів, працівників, ділових партнерів до зовнішніх суб'єктивних атрибутів корпоративної культури. Складання стратегічних планів щодо вдосконалення якості зовнішніх суб'єктивних атрибутів корпоративної культури.

Тема 5. Корпоративний імідж як невід'ємна складова нематеріальних активів компанії

Корпоративний імідж як невід'ємна складова нематеріальних активів компанії. Імідж корпоративної марки. Ознаки корпоративного іміджу. Створення бажаного образу компанії.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	

Складові маркетингових комунікацій для формування іміджу компанії. Іміджева реклама. Спеціальна іміджева продукція. PR. PR як інструмент інтегрованих маркетингових комунікацій.

Спеціальна іміджева продукція. Сувеніри для промоакцій. Бізнес-сувеніри. VIP-сувеніри для представників крупних компаній. Сувенірно-подарункова продукція. Елементи брендингу компанії.

Тема 6. Корпоративний PR

Корпоративний PR. Цілі корпоративного PR. Завдання корпоративного PR.

Внутрішньокорпоративний PR. Роль PR-технологій у формуванні іміджу компанії. Проблеми формування позитивного іміджу організації.

Функціональна спрямованість PR-технологій.

Об'єкти формування іміджу. Об'єкти, рейтинг яких залежить виключно від створеного ними або для них іміджу. Об'єкти, рейтинг яких в рівній мірі залежить як від іміджу, так і від якості вироблених ними товарів або послуг. Об'єкти, для яких коливання іміджу не є вирішальним фактором їхнього успіху.

Методи іміджмейкінгу. Заходи PR по частині іміджмейкінгу. Методи формування образу за допомогою PR-технологій.

Тема 7. Етичні аспекти корпоративної поведінки

Етична поведінка бізнесу. Моральність з точки зору різних філософських течій.

Корпоративна поведінка. Корпоративна репутація. Компоненти корпоративної поведінки. Соціальна відповідальність бізнесу. Правові норми. Етика. Бездоганна корпоративна репутація.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 9

Бар'єри на шляху до етичного ведення бізнесу. Внутрішні бар'єри. Зовнішні бар'єри. Бар'єри у сфері торгівлі. Бар'єри у сфері виробництва. Бар'єри у сфері фінансів.

Механізми подолання бар'єрів на шляху до етичного ведення бізнесу. Корпоративні кодекси. Функції кодексів корпоративної етики. «Карти етики». Комітети (або окремі фахівці) з етики.

Омбудсмен. Концепція корпоративних омбудсменів. Омбудс-офіси. Корпоративний омбудсмен. Професійний кодекс етики омбудсмена. Кодекс етики міжнародної асоціації омбудсменів.

Навчання співробітників і керівників етичній поведінці. Етична експертиза. Етичне консультування. Повідомлення про порушення законодавства та етичних стандартів (whistleblowing).

Функція комплаєнс. Комплаєнс-ризика. Комплаєнс-програми. Налагоджений комплаєнс-контроль.

Тема 8. Роль корпоративного порталу у формуванні та розвитку корпоративної культури підприємства

Портал. Види порталів. Мегапортали (горизонтальні, публічні). Вертикальні портали (вортали). Портали типу «бізнес-бізнес». Корпоративні портали.

Привабливість корпоративних порталів. Основні характеристики будь-якого корпоративного порталу. Основні функції корпоративних порталів.

Портал проектного офісу. Портал першої особи («VIP-портал»). Кадровий інформаційний портал (портал кадрової служби). Корпоративні портали управління знаннями та засоби їх реалізації.

Програмні платформи для побудови корпоративних порталів управління знаннями.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 32 / 10</i>

Економічні та організаційні ефекти від упровадження корпоративного порталу. Поліпшення корпоративної взаємодії. Оптимізація інвестицій в інформаційні ресурси. Єдина платформа для ведення електронного бізнесу.

Тема 9. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу

Корпоративна соціальна відповідальність. Категорії, які характеризують соціальну відповідальність. Принципи корпоративної соціальної відповідальності.

Компанії, які сприймаються споживачами як найсильніші та найбільш соціально відповідальні. Процес впровадження політики корпоративної соціальної відповідальності українськими компаніями.

Причини, які стримують розвиток соціальної відповідальності в компаніях малого та середнього бізнесу. Покращення іміджу України шляхом впровадження в українську бізнес практик корпоративної соціальної відповідальності.

Основні стимули реалізації заходів соціальної відповідальності. Пріоритетні напрями розвитку корпоративної соціальної відповідальності в Україні та розвинених країнах.

Тема 10. Корпоративний кодекс як засіб формування позитивного іміджу підприємств в умовах міжнародного співробітництва

Корпоративний кодекс як ефективний інструмент формування організаційної культури. Державна підтримка запровадження корпоративних кодексів. Причини зростання уваги до етичних питань в середовищі бізнесу.

Структура корпоративного кодексу. Ідеологічна частина корпоративного кодексу. Нормативна частина

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 11

корпоративного кодексу.

Ефективність корпоративного кодексу. Переваги і недоліки різних варіантів розробки корпоративного кодексу. Розробка корпоративного кодексу фахівцями підприємства (службою управління персоналом). Розробка корпоративного кодексу залученими зовнішніми консультантами.

Міжнародні принципи ведення бізнесу. Впровадження загально визнаних цивілізованих, добросесних норм ділових відносин у корпоративному управлінні.

Тема 11. Корпоративне шахрайство: ознаки та способи уникнення

Визначення поняттю корпоративного шахрайства. Феномен шахрайства і корупції всередині корпорацій. Корпоративне шахрайство.

Асоціація сертифікованих спеціалістів із розслідування шахрайства (ACFE). Положення Міжнародного стандарту аудиту (МСА).

Можливі схеми корпоративного шахрайства. Причини вчинення корпоративного шахрайства. Виявлення причин і умов корпоративного шахрайства в українських компаніях.

Поширені види шахрайства з боку працівників компанії. Ознаки корпоративного шахрайства.

Типи методів і процедур контролю з метою запобігти внутрішньому шахрайству. Уникнення або зменшення впливу шахрайських дій у компанії. Підрозділи, які опікуються протидією корпоративному шахрайству в українських компаніях.

Зовнішній аудит системи корпоративної безпеки компанії. Робота з аналізу корпоративної структури бізнесу, структури корпоративного управління і корпоративної безпеки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 12

Використання при аудиті системи корпоративної безпеки програмного аналітичного комплексу GSA (Global Security Assessment). Підсистеми корпоративної безпеки. Антикорупційний комплаєнс. Корпоративна розвідка. Інформаційна та комп'ютерна безпека. Фізична безпека офісу, виробництва, складів, розподільних центрів.

Тема 12. Контролінг в системі корпоративного управління

Система корпоративного управління. Питання відповідності рівня корпоративного контролю та корпоративного управління високим стандартам, продиктованим досвідом зарубіжних країн.

Корпоративний контроль. Компоненти системи контролю. Зовнішній контроль: зовнішній нагляд і зовнішній аудит. Внутрішній контроль корпорації.

«Корпоративний контроль господарського товариства його учасниками» і «контроль товариства третіми особами». Акціонерний контроль (контроль власника). Управлінський (адміністративний) контроль. Фінансовий контроль.

Крос-холдинг (крос-субхолдинг). Фінансовий контроль. Форми корпоративного контролю в управлінні фінансами.

Контроль, що здійснюється за господарським товариством власниками, керівництвом і державними органами. Система внутрішньокорпоративного контролю.

Спеціалізовані служби, які здійснюють функції контролю фінансово-господарської діяльності. Управління внутрішнього аудиту. Контрольно-ревізійний відділ. Управління корпоративного контролю.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 13

ПРОГРАМА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. СТРУКТУРА КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ЇЇ АТРИБУТИ

ТЕМА 1. Корпоративна культура та її вплив на діяльність організації

- 1.1. Поняття корпоративної культури організації.
- 1.2. Вплив корпоративної культури на діяльність організації.
- 1.3. Моделі впливу корпоративної культури на ефективність дій персоналу й організації.

ТЕМА 2. Структура корпоративної культури

- 2.1. Фактори впливу на формування корпоративної культури.
- 2.2. Принципи формування корпоративної культури.
- 2.3. Функціональна структура корпоративної культури.

ТЕМА 3. Типи організаційної культури

- 3.1. Типи організаційної культури за Дж. Сонefeldом, Р. Акоффом, Т. Ділом та А. Кеннеді.
- 3.2. Типи організаційної культури за М. Бурке, Г. Хофштедом, Л. Костантином, Ч. Хенді, Р. Куінном і Дж. Рорбахом.
- 3.3. Типи організаційної культури за Д. Коулом, Р. Блейком – Ж. Мутоном, А. Погорадзе, А. Віддавським, А. Пригожиним.

ТЕМА 4. Атрибути корпоративної культури

- 4.1. Характеристика внутрішніх і зовнішніх атрибутів корпоративної культури компанії.
- 4.2. Оцінювання рівня корпоративної культури компанії у розрізі складових внутрішніх і зовнішніх атрибутів її

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 14

корпоративної культури.

4.3. Удосконалення зовнішніх і внутрішніх атрибутів корпоративної культури компанії.

ТЕМА 5. Корпоративний імідж як невід’ємна складова нематеріальних активів компанії

5.1. Сутність та ознаки корпоративного іміджу.

5.2. Складові маркетингових комунікацій для формування іміджу компанії.

5.3. Спеціальна іміджева продукція та її типи.

ТЕМА 6. Корпоративний PR

6.1. Цілі і завдання корпоративного PR.

6.2. Роль PR-технологій у формуванні іміджу компанії.

6.3. Методи формування образу за допомогою PR-технологій.

Змістовий модуль 2. УЗАГАЛЬНЕННЯ ЕТИЧНИХ НОРМ ПОВЕДІНКИ ПЕРСОНАЛУ У ВИГЛЯДІ КОРПОРАТИВНОГО КОДЕКСУ І ПОРТАЛУ

ТЕМА 7. Етичні аспекти корпоративної поведінки

7.1. Основи етичної поведінки бізнесу.

7.2. Бар’єри на шляху до етичного ведення бізнесу.

7.3. Методи підвищення значущості етики в процесі ведення бізнесу.

ТЕМА 8. Роль корпоративного порталу у формуванні та розвитку корпоративної культури підприємства

8.1. Сутність, види та функції порталів.

8.2. Корпоративний портал та його характеристики.

8.3. Економічні та організаційні ефекти від впровадження корпоративного порталу на підприємстві.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 15

ТЕМА 9. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу

9.1. Сутність та категорії, які характеризують соціальну відповідальність бізнесу.

9.2. Міжнародна практика ведення бізнесу з використанням стратегій корпоративної соціальної відповідальності.

9.3. Особливості реалізації корпоративної соціальної відповідальності на українських компаніях.

ТЕМА 10. Корпоративний кодекс як засіб формування позитивного іміджу підприємств в умовах міжнародного співробітництва

10.1. Сутність та структура корпоративного кодексу підприємства.

10.2. Особливості розробки корпоративних кодексів підприємств.

10.3. Принципи корпоративного управління та ведення бізнесу.

ТЕМА 11. Корпоративне шахрайство: ознаки та способи уникнення

11.1. Сутність та причини вчинення корпоративного шахрайства.

11.2. Ознаки корпоративного шахрайства.

11.3. Методи і процедури контролю з метою запобігання корпоративному шахрайству.

ТЕМА 12. Контролінг в системі корпоративного управління

12.1. Сутність та система корпоративного контролю.

12.2. Види корпоративного контролю.

12.3. Служби корпоративного контролю.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 16

ПРОГРАМА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ

Питання для обговорення на семінарі:

1.1. Обґрунтувати взаємозв'язок корпоративної культури та результатів діяльності організації.

1.2. Дослідити вплив корпоративної культури на результативність діяльності організації.

1.3. Виконати кейс №1 «Проблема з внутрішньою культурою страхової компанії» на Освітньому порталі університету.

Теми рефератів:

1. Проблеми створення культурального простору в компанії.

2. Місія і кредо організації.

3. Вплив корпоративної культури на ділову активність організації.

Тема 2. СТРУКТУРА КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

Питання для обговорення на семінарі:

2.1. Розглянути елементи структури корпоративної культури компанії.

2.2. Провести аналіз факторів впливу на формування корпоративної культури.

2.3. Виконати кейс №2 «Корпоративна культура в університеті з боку студента» на Освітньому порталі університету.

Теми рефератів:

1. Процес переосмислення корпоративної культури.

2. Культура неформальних груп.

3. Програмування поведінки людини.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 17

Тема 3. ТИПИ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

Питання для обговорення на семінарі:

3.1. Порівняти різні підходи до класифікації типів організаційної культури.

3.2. Навести приклади різних типів організаційної культури.

3.3. Виконати контрольне завдання №1 «Графологічний тест Р. Белбіна» на Освітньому порталі університету.

Теми рефератів:

1. Культура міжособистісних відносин.
2. Методи управління ситуацією.
3. Теорія кадрового менеджменту Д. Коула.

Тема 4. АТРИБУТИ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

Питання для обговорення на семінарі:

4.1. Провести оцінювання рівня корпоративної культури компанії за її атрибутами.

4.2. Скласти бюджет на розробку та вдосконалення атрибутів корпоративної культури компанії.

4.3. Сформулювати правила оформлення торгових центрів.

Теми рефератів:

1. Бренд-менеджмент компанії.
2. Виховання «фірмового патріотизму».
3. «Золоті» правила спілкування з клієнтами.

Тема 5. КОРПОРАТИВНИЙ ІМІДЖ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ КОМПАНІЇ

Питання для обговорення на семінарі:

5.1. Сформулювати перелік важливих ознак корпоративного іміджу.

5.2. Створити та презентувати проект промо-акції.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 18

5.3. Виконати контрольне завдання №2 «Кросворд по корпоративному іміджу» на Освітньому порталі університету.

Теми рефератів:

1. Створення бажаного образу компанії.
2. Формування іміджу компанії як соціально-відповідального бізнесу.
3. Історія розвитку індустрії рекламних сувенірів в Україні.

Тема 6. КОРПОРАТИВНИЙ PR

Питання для обговорення на семінарі:

- 6.1. Навести приклади корпоративного піару компаній, що представляють різні види економічної діяльності.
- 6.2. Розглянути завдання корпоративного PR в сучасний період.
- 6.3. Визначити проблеми формування позитивного іміджу організації.

Теми рефератів:

1. Взаємодія корпорації з журналістами та громадськістю.
2. Розвиток глобальних інформаційних комунікацій.
3. PR-технології в бізнесі.

Тема 7. ЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОРПОРАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ

Питання для обговорення на семінарі:

- 7.1. Визначити причини переосмислення етики в теорії підприємництва.
- 7.2. Провести SWOT-аналіз корпоративної репутації компанії на вибір.
- 7.3. Виконати кейс №3 «Культура сервісної організації» на Освітньому порталі університету.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 19

Теми рефератів:

1. Компанії з бездоганною репутацією.
2. Програма з етики бізнесу.
3. Аналіз потенційних сфер комплаєнс-ризиків в компаніях.

Тема 8. РОЛЬ КОРПОРАТИВНОГО ПОРТАЛУ У ФОРМУВАННІ ТА РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДПРИЄМСТВА

Питання для обговорення на семінарі:

- 8.1. Визначити вимоги до модуля персонального профілю користувача на корпоративному порталі.
- 8.2. Сформулювати перелік характеристик будь-якого корпоративного порталу.
- 8.3. Виконати кейс №4 «Антиреклама, яка стимулює продажі» на Освітньому порталі університету.

Теми рефератів:

1. Портал проєктного офісу.
2. Побудова корпоративних порталів управління знаннями в компаніях.
3. Розробка єдиної платформи для ведення електронного бізнесу в Україні.

Тема 9. КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ

Питання для обговорення на семінарі:

- 9.1. Визначити фактори, що стримують ведення соціально відповідального бізнесу.
- 9.2. Обґрунтувати вигоди від запровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності в компанії.
- 9.3. Виконати кейс №5 «Напрями соціальних програм українських компаній» на Освітньому порталі університету.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 20

Теми рефератів:

1. Соціально відповідальні компанії світу.
2. Формування стандартів корпоративної соціальної відповідальності бізнесу.
3. Причинами, які стримують розвиток соціальної відповідальності в українських компаніях малого та середнього бізнесу.

**Тема 10. КОРПОРАТИВНИЙ КОДЕКС ЯК ЗАСІБ
ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ
ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОГО
СПІВРОБІТНИЦТВА**

Питання для обговорення на семінарі:

- 10.1. Визначити причини зростання уваги до етичних питань в бізнес-середовищі.
- 10.2. Розробити показники оцінювання ефективності корпоративного кодексу.
- 10.3. Виконати кейс №6 «Корпоративний кодекс компанії» на Освітньому порталі університету.

Теми рефератів:

1. Переваги і недоліки розробки корпоративного кодексу фахівцями підприємства.
2. Переваги і недоліки розробки корпоративного кодексу залученими зовнішніми консультантами.
3. Примірний етичний кодекс менеджера.

**Тема 11. КОРПОРАТИВНЕ ШАХРАЙСТВО: ОЗНАКИ
ТА СПОСОБИ УНИКНЕННЯ**

Питання для обговорення на семінарі:

- 11.1. Навести способи мінімізації ризиків шахрайства в компанії.
- 11.2. Розкрити причини слабкості внутрішнього корпоративного контролю.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 21

11.3. Виконати кейс №7 «Корпоративне шахрайство» на Освітньому порталі університету.

Тема рефератів:

1. Феномен шахрайства і корупції всередині корпорацій.
2. Теорія «розбитих вікон» Дж. Вілсона та Дж. Келлінга.
3. Аудит системи корпоративної безпеки програмного аналітичного комплексу (GSA).

**Тема 12. КОНТРОЛІНГ В СИСТЕМІ
КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ**

Питання для обговорення на семінарі:

12.1. Розробити показники ефективності системи внутрішньокорпоративного контролю.

12.2. Дослідити функції спеціалізованих служб, які здійснюють функції контролю фінансово-господарської діяльності компанії.

12.3. Виконати кейс №8 «Войовничий фінансовий директор» на Освітньому порталі університету.

Тема рефератів:

1. Стан корпоративного управління в Україні.
2. Проведення експертиз корпоративних проєктів з метою мінімізації ризиків компанії.
3. Корпоративний контроль господарського товариства його учасниками.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 22

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема 1. Корпоративна культура та її вплив на діяльність організації

1. Узагальнена модель взаємозв'язку корпоративної культури і результатів діяльності організації Т. Парсонса.
2. Модель «Конкуруючі цінності та організаційна ефективність» Р. Куїнна та Дж. Рорбаха.
3. Модель впливу корпоративної культури на ефективність організації Г. Шварца та С. Девіса.

Тема 2. Структура корпоративної культури

1. Стимулювання та гальмування розвитку культури чи окремих її компонентів.
2. Ієрархія корпоративної культури.
3. Рівні організаційної культури.

Тема 3. Типи організаційної культури

1. Дослідження культури через призму відносин влади в групі чи організації.
2. Типологізація культури за рівнем ризику та швидкістю отримання зворотного зв'язку.
3. Культура з високим рівнем дистанції влади.

Тема 4. Атрибути корпоративної культури

1. Аналіз конкурентних переваг та якості зовнішніх суб'єктивних атрибутів корпоративної культури.
2. Ставлення споживачів, працівників, ділових партнерів до зовнішніх суб'єктивних атрибутів корпоративної культури.
3. Складання стратегічних планів щодо вдосконалення якості суб'єктивних атрибутів корпоративної культури.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 23

Тема 5. Корпоративний імідж як невід’ємна складова нематеріальних активів компанії

1. Створення бажаного образу компанії.
2. Сувеніри для промоакцій. Бізнес-сувеніри. VIP-сувеніри.
3. Елементи брендингу компанії.

Тема 6. Корпоративний PR

1. Об’єкти формування іміджу.
2. Об’єкти, рейтинг яких залежить виключно від створеного ними або для них іміджу.
3. Об’єкти, рейтинг яких в рівній мірі залежить як від іміджу, так і від якості вироблених ними товарів або послуг.

Тема 7. Етичні аспекти корпоративної поведінки

1. Бар’єри для етичного ведення бізнесу в сфері торгівлі.
2. Бар’єри для етичного ведення бізнесу в сфері виробництва.
3. Бар’єри для етичного ведення бізнесу в сфері фінансів.

Тема 8. Роль корпоративного порталу у формуванні та розвитку корпоративної культури підприємства

1. Привабливість корпоративних порталів.
2. Основні характеристики корпоративного порталу.
3. Основні функції корпоративних порталів.

Тема 9. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу

1. Компанії, які сприймаються споживачами як найсильніші та найбільш соціально відповідальні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 24

2. Процес впровадження політики корпоративної соціальної відповідальності українськими компаніями.

3. Причини, які стримують розвиток соціальної відповідальності в компаніях малого та середнього бізнесу.

Тема 10. Корпоративний кодекс як засіб формування позитивного іміджу підприємств в умовах міжнародного співробітництва

1. Причини зростання уваги до етичних питань в середовищі бізнесу.

2. Міжнародні принципи ведення бізнесу.

3. Впровадження загальноновизнаних цивілізованих, добросесних норм ділових відносин у процесі здійснення корпоративного управління.

Тема 11. Корпоративне шахрайство: ознаки та способи уникнення

1. Підсистеми корпоративної безпеки. Антикоруцційний компласнс.

2. Корпоративна розвідка. Інформаційна та комп'ютерна безпека.

3. Фізична безпека офісу, виробництва, складів, розподільних центрів.

Тема 12. Контролінг в системі корпоративного управління

1. «Корпоративний контроль господарського товариства його учасниками» і «контроль товариства третіми особами».

2. Акціонерний контроль (контроль власника). Управлінський (адміністративний) контроль.

3. Фінансовий контроль.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 25

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СКЛАДАННЯ ІСПИТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Єдина платформа для ведення електронного бізнесу.
2. Поліпшення корпоративної взаємодії.
3. Система управління корпоративним контентом і спільною роботою.
4. Побудова корпоративних порталів управління знаннями на підприємствах.
5. Створення корпоративних співтовариств.
6. Доступ співробітників до корпоративних даних і додатків.
7. Налагодження комплаєнс-контролю.
8. Етичне консультування.
9. Створення програми з етики бізнесу.
10. Навчання співробітників і керівників етичній поведінці.
11. Карти етики.
12. Найпоширеніші методи формування образу за допомогою PR-технологій.
13. Заходи PR в частині іміджмейкінгу.
14. Об'єкти формування іміджу.
15. Функціональна спрямованість PR-технологій.
16. Формування позитивного іміджу організації.
17. Елементи брендингу компанії.
18. Спеціальна іміджева продукція.
19. Інструменти для формування позитивної репутації компанії.
20. Маркетингові комунікації для формування іміджу компанії.
21. Стимули для посилення двох комунікаційних ефектів.
22. Імідж корпоративної марки.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 26

23. Формування корпоративних цінностей, правил і норм поведінки на підприємстві.

24. Створення команди професіоналів для якісного обслуговування корпоративних клієнтів.

25. «Золоті правила» у спілкуванні з клієнтами.

26. Норми та правила поведінки щодо співробітників, партнерів і клієнтів.

27. Оцінювання рівня корпоративної культури компанії.

28. Суб'єктивні внутрішні атрибути корпоративної культури.

29. Суб'єктивні зовнішні атрибути корпоративної культури.

30. Критерії оцінювання культури в організації.

31. Колективістська культура організації.

32. Індивідуалістична культура організації.

33. Об'єктивна корпоративна культура.

34. Суб'єктивна корпоративна культура.

35. Рівні організаційної культури.

36. Ієрархія корпоративної культури.

37. Суть та значення відповідального ставлення компаній до довкілля.

38. Принципів корпоративної культури.

39. Форми корпоративного контролю в управлінні фінансами.

40. Крос-холдинги у зарубіжній корпоративній практиці.

41. Корпоративний контроль господарського товариства його учасниками.

42. Внутрішній контроль корпорації.

43. Ефективна система корпоративного контролю.

44. Зовнішній аудит системи корпоративної безпеки компанії.

45. Методи та процедури контролю для запобігання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 27

внутрішньому шахрайству.

46. Ознаки корпоративного шахрайства.

47. Види шахрайства з боку працівників компанії.

48. Причини корпоративного шахрайства в українських компаніях.

49. Схема корпоративного шахрайства.

50. Феномен шахрайства і корупції саме всередині корпорацій.

51. Рекомендації щодо визначення індексу корпоративного управління.

52. Етичний кодекс менеджера.

53. Розробка корпоративного кодексу залученими зовнішніми консультантами.

54. Розробка корпоративного кодексу фахівцями підприємства.

55. Ідеологічна частина корпоративного кодексу.

56. Нормативна частина корпоративного кодексу.

57. Формування фірмового іміджу.

58. Професійне мислення керівника-лідера.

59. Кредо організації.

60. Цінності організаційної культури підприємства.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 28

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. *Бриндіна О.А.* Комплексна система стратегічного управління корпоративною культурою підприємства / О.А. Бриндіна // Торговля і ринок України. – 2009. – Вип. 28, т. 2. – С. 172–180.

2. *Веремчук Р.О.* Корпоративна культура організації та її вплив на систему розвитку персоналу / Р.О. Веремчук // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2006. – № 554. – С. 240–245.

3. *Головнева И.В.* Психологические основы кадрового менеджмента : учебн. пособ. / И.В. Головнева. – Харьков : Изд-во НУА. – 2003. – 148 с.

4. *Гужва В.М.* Інструментальні засоби для побудови корпоративних порталів управління знаннями на підприємствах / В.М. Гужва // Економіка та підприємництво : зб. наук. пр. молодих учених та аспірантів ; відп. ред. С.І. Дем'яненко. – Київ : КНЕУ, 2009. – Вип. 22. – С. 310–323.

5. *Давиденко Н.М.* Корпоративне управління : навч. посібн. / Н.М. Давиденко, А.В. Буряк. – К.: ЦП «Компринт», 2015. – 346 с.

6. *Дмитренко М.Й.* Формування корпоративної культури в цивілізаційних процесах соціуму / М.Й. Дмитренко // Вісник Черкаського національного університету. – 2011. – Вип. 200. – С. 86–92.

7. *Ігнат'єва І.А.* Корпоративне управління : підручн. / І.А. Ігнат'єва. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 600 с.

8. Корпоративна культура та етикет : навч. посібн. / уклад. А.М. Зленко. – Переяслав-Хмельницький : К.С.В., 2019. – 324 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 29

9. Корпоративна культура : навч. посібн. / Г.М. Захарчин, Н.П. Любомудрова, Р.О. Винничук, Н.В. Смолінська. – Львів : «Новий світ – 2000», 2011. – 342 с.

10. *Котлер Ф.* Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Ф. Котлер, Н. Лі ; пер. з англ. С. Яринич. – К. : Стандарт, 2015. – 302 с.

11. *Масленніков Є.І.* Корпоративна культура в системі управління персоналом / Є.І. Масленніков, А.А. Кашубський // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – № 5/2. – С. 41–45.

12. *Орлова Н.С.* Корпоративна соціальна відповідальність українського бізнесу : проблеми та шляхи розвитку / Н.С. Орлова, Ю.Л. Мохова, Є.О. Андрійчук // Менеджер. – 2018. – № 2. – С. 37–44.

13. *Скібіцька Л.І.* Лідерство та стиль роботи менеджера : навч. посібн. / Л.І. Скібіцька. – Київ : Центр учбової літератури, 2009. – 192 с.

14. Соціальна відповідальність: теорія і практика розвитку : моногр. / А.М. Колот, О.А. Грішнова ; за наук. ред. д.е.н., проф. А.М. Колота. – К. : КНЕУ, 2016. – 501 с.

15. *Яворська Т.В.* Оцінка ефективності корпоративної культури / Т.В. Яворська, А.Н. Следь // Взаємодія держави і ринку: досвід, тенденції та перспективи розвитку: матеріали Всеукр. студ. наук.-практ. конф. – Донецьк : ВІК, 2010. – С. 408–413.

Додаткові:

1. *Асаул А.* Культура організації: проблеми формування и управління / А. Асаул. – СПб, 2016. – 186 с.

2. *Баранова И.П.* Организационное поведение : учеб.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	Екземпляр № 1	Арк 32 / 30

пособ. / И.П. Баранова. – М. : Маркет ДС Корпорейшн, 2007. – 166 с.

3. *Діброва Т.Г.* Формування іміджу компанії допоміжними засобами маркетингових комунікацій / Т.Г. Діброва, І.І. Гараніна // Економічний вісник НТУУ «КПІ»: збірник наукових праць. – 2011. – № 8. – С. 341–345.

4. *Золотарьова І.О.* Case Study: розробка концепції корпоративного web-порталу банку «Credit Agricole» / І.О. Золотарьова, Г.О. Плеханова, О.Б. Плоха // Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Системний аналіз, управління та інформаційні технології. – 2018. – № 23 (1271). – С. 45–52.

5. *Капитонов Э.А.* Корпоративная культура: теория и практика / Э.А. Капитонов. – М. : Альфа Пресс, 2005. – 351 с.

6. *Мазур В.І.* Комерціалізація – один з основних напрямків розвитку інтернет / В.І. Мазур, М.В. Зосимович, О.Ю. Мазур // Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ. Серія: Економіка, право, політологія, туризм : зб. наук. ст. Вип. 1, 2010. – К. : «НАУ-Друк», 2010. – С. 51–55.

7. *Махнуша С.М.* Аналіз бренд-колеристики як інструменту впливу на цільову аудиторію бренду / С.М. Махнуша, Н.Є. Косолап // Маркетинг та менеджмент інновацій. – 2011. – № 2. – С. 95–104.

8. *Пучкова С.І.* Методи підвищення етичного рівня бізнес-організації / С.І. Пучкова // Електронний журнал «Ефективна економіка». – Режим доступу: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2019/109.pdf.

9. *Расницын В.Г.* Корпоративный имидж в контексте бизнес-коммуникаций / В.Г. Расницын // Маркетинг и реклама – 2008. – № 4. – С. 65–69.

10. *Шейн Э.Х.* Организационная культура и лидерство :

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08-05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 32 / 31</i>

учебн. / Э.Х. Шейн; пер. с англ.; под ред. Т.Ю. Ковалевой. 3-е изд. – СПб. : Питер, 2008. – 330 с.

11. Шергіна Л.А. Етичні аспекти корпоративної поведінки в процесі ведення бізнесу / Л.А. Шергіна, О.О. Савощенко, А.Й. Жемба // Вісник Хмельницького національного університету. – 2017. – № 4. – С. 210–213.

Електронні ресурси:

1. Корпоративная культура организации: Портал информационной поддержки руководителей учреждений культуры [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cultmanager.ru/es/5503/>.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-19.08- 05.01/ 051.00.1/Б/ ОК.32-2022
	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 32 / 32</i>

Навчальне видання

ТКАЧУК Вячеслав

**Методичні рекомендації з вивчення
навчальної дисципліни
«Корпоративна культура»**

Електронне видання

Державний університет «Житомирська політехніка»
вул. Чуднівська, 103, м. Житомир, 10005